

TUDOMÁNYOS MŰHELYEK

Scientific Workshop

Az elmúlt 50 év növénytermesztési kutatásai a keszthelyi Georgikonon

A növénytermesztési oktatás-kutatás régi múltra vezethető vissza, amely megalapozta az intézmény szakmai tekintélyét. Az oktatás mellett a kutatás legalább olyan fontos, eredményét tanítani, a gyakorlati növénytermesztésben megvalósítani mindig is és ma is feladatunk. A címben szereplő téma úgy kapcsolódik az 50. évi jubileumi Georgikon Napokhoz, hogy az új kutatási eredményeket mindenkor e napok keretében az itt dolgozó tanárok, kutatók bemutatták.

Az eddigi 50 Georgikon Napok mindegyike programjában tanszékünk előadásokkal, bemutatókkal megjelent, munkatársaink a rendezvény szervezésében is részt vettek és részt vesznek.

A talajtermékenység és a tápanyaggazdálkodás terén a több évtized (1945) óta folyó kutatások alapján alakult ki az egyik olyan szakmai műhely, melyet jelentős tudományos iskolának lehet tekinteni. Ennek kialakításában Dr. Kolbai Károly professzornak, Dr. Láng Géza akadémikusnak, Dr. Kováts András professzornak, Dr. Kemenesy Ernő professzornak, Dr. Nyéki Jenő professzornak döntő szerepe volt.

A kutatás kezdetben elsősorban a szerves (istálló) trágyakezelés és felhasználás kérdéseinek megoldására irányult és hozott a gyakorlat számára is hasznosítható eredményeket.

Az 1960-as évektől a műtrágya-felhasználás nagymértékű növekedése kezdettől a tanszéki kutatás is a műtrágyák hatékonyabb alkalmazásainak lehetőségeit vizsgálta, az egyes fajták genetikai potenciáljának legjobb kihasználásának érdekében.

A talajerőutánpótlásban bár a főszerepet a műtrágyázás játszotta, a szervesanyag, a szervestrágya egyes, a gyakorlat részéről újonnan felmerülő kérdéseit is vizsgálni kellett. Ezen időszakban a tanszék kutatási feladata közé

tartozott a melléktermékek (szalma, kukoricaszár) visszajuttatásának módja (leszántás, elégetés), valamint a hígtrágya legegyszerűbb, leghatékonyabb felhasználásának vizsgálata.

A vizsgálatok kiterjedtek a faj- és fajtaspecifikus agrotechnika (tápanyagellátás, vetésidő, vetésváltás, állománysűrűség, művelési módok), valamint a talajjavítás és a mésztrágyázás kutatására is.

A tanszéki kutatások főleg a főbb szántóföldi növények, mint a búza, a kukorica, árpa burgonya, napraforgó, repce, cukorrépa és egyéb növények (szója, lóbab) termésmennyiségének és minőségének növelését, energiatakarékos termesztési módszerek tovább fejlesztését szolgálták.

A kutatások három helyen (Keszthely, Szentgyörgyvölgy, Homokszentgyörgy-Mariettapuszta) jelentős nagyságú 30 ha, szántóföldi kisparcellás és üzemi kísérletekben, tenyészedényes vizsgálatokban és jól felszerelt laboratóriumokban folytak. Ezirányú kutatásokban a tanszék dolgozóinak mintegy 3/4 része vett részt.

A tartamkísérletek mintegy fele 1963–1970-ben kerültek beállításra (Láng Géza, Kemenes Ernő, Kováts András, Nyéki Jenő, Cseh Ervin). E kísérletek igen jelentős tudományos értéket képviselnek, a rendelkezésre álló 2–3 évtizedes adatsorából, a talaj termékenységének változása és az évjáráthatás természetes ökológiai körülmények között megbízhatóan értékelhető somogyi savanyú homoktalajon, keszthelyi Ramann-féle barna erdőtalajon és őrségi pszeudoglejes erdőtalajon.

A műtrágya-felhasználás és termelés nagymérvű növekedése szükségessé tette – az eddig végzett műtrágyázási kísérleteken túlmenően – a rendelkezésre álló, illetve felhasználásra kerülő nagyobb mennyiségű műtrágyák legmegfelelőbb alkalmazásának széleskörű – országos jellegű, egységes alapelveken és módszereken – főleg agrotechnikai célokon alapuló – vizsgálatát.

A létrehozott bizottság 1965-ben kidolgozta az egységes Országos Műtrágyázási Tartamkísérletek (OMTK) tematikáját, melyben tanszékünk (Láng Géza, Mártonffy Tamás) jelentős tevékenységet fejtett ki. Ezt követően 1966-ban a főhatóság 9 kutatóhely közreműködésével 18 helyen lehetővé tette a kísérletek beállítását. Később a kísérleti helyek száma 26-ra növekedett. A kísérleti helyek közül 3 (Keszthely, Lábod-Vadaspuszta, Nagykanizsa) a tanszékünkhöz tartozott.

A tanszéki munka elismerését jelentette, hogy a főhatóság 1968 elején az egységes országos műtrágyázási kísérlet fejlesztésére, a növekvő feladatok ellátására és a szakszerű irányítás biztosítására munkabizottságot hozott létre, melynek elnöke Dr. Láng Géza, titkára Dr. Mártonffy Tamás volt. A kísérletek